

TEISINGUMO TEISMO (trečioji kolegija) SPRENDIMAS

2011 m. lapkričio 24 d.*

Byloje C-70/10

dėl *cour d'appel de Bruxelles* (Belgija) 2010 m. sausio 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2010 m. vasario 5 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Scarlet Extended SA

prieš

Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL (SABAM),

dalyvaujant

Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video),

* Proceso kalba: prancūzų.

Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music),

Internet Service Provider Association ASBL (ISPA),

TEISINGUMO TEISMAS (trečioji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas K. Lenaerts, teisėjai J. Malenovský (pranešėjas), R. Silva de Lapuerta, E. Juhász ir G. Arestis,

generalinis advokatas P. Cruz Villalón,
posėdžio sekretorė C. Strömholm, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2011 m. sausio 13 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Scarlet Extended SA*, atstovaujamos advokatų T. De Meese ir B. Van Asbroeck,

— *Société belge des auteurs, compositeurs ir éditeurs SCRL (SABAM)*, *Belgian Entertainment Association Video ASBL (BEA Video)* ir *Belgian Entertainment Association Music ASBL (BEA Music)*, atstovaujama advokatų F. de Visscher, B. Michaux ir F. Brison,

- *Internet Service Provider Association ASBL* (ISPA), atstovaujamos advokato G. Somers,

- Belgijos vyriausybės, atstovaujamos T. Materne, J.-C. Halleux ir C. Pochet,

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek ir K. Havlíčková,

- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* S. Fiorentino,

- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos C. Wissels ir B. Koopman,

- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos M. Szpunar, M. Drwięcki ir J. Goliński,

- Suomijos vyriausybės, atstovaujamos M. Pere,

- Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda ir C. Vrignon,

susipažinęs su 2011 m. balandžio 14 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl šių direktyvų išaiškinimo:
 - 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva) (OL L 178, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 25 t., p. 399),
 - 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL L 167, p. 10; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 230),
 - 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32).
 - 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355), ir

— 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių) (OL L 201, p. 37; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 29 t., p. 514).

- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Scarlet Extended SA* (toliau — *Scarlet*) ir *Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs SCRL* (SABAM) (toliau — SABAM) dėl *Scarlet* atsakymo įdiegti elektroninių pranešimų filtravimo sistemą pasinaudojant keitimosi archyvine medžiaga programine įranga, siekiant užkirsti kelią elektroninių rinkmenų keitimuisi pažeidžiant autorių teises.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyva 2000/31

- 3 Pagal Direktyvos 2000/31 45 ir 47 konstatuojamąsias dalis:

„45) Tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybės apribojimai, nustatyti šioje direktyvoje, neturi įtakos galimybei taikyti įvairius draudimus; tokie draudimai konkrečiai

gali būti teismų arba administracinių institucijų priimti sprendimai, kuriais reikalaujama nutraukti bet kokius pažeidimus arba užkirsti jiems kelią, įskaitant neteisėtos informacijos panaikinimą arba galimybės ją pasiekti atėmimą.

<...>

- 47) Valstybėms narėms draudžiama paslaugų teikėjams nustatyti priežiūros prievolę tik bendro pobūdžio prievolių atžvilgiu; tai netaikoma priežiūros prievolėms konkrečiu atveju ir ypač neturi įtakos nacionalinės valdžios institucijų sprendimams, išleistiems vadovaujantis nacionaliniais įstatymais.“

4 Šios direktyvos 1 straipsnyje nurodyta:

„1. Šia direktyva siekiama prisidėti prie tinkamo vidaus rinkos funkcionavimo užtikrinant laisvą informacinės visuomenės paslaugų judėjimą tarp valstybių narių.

2. Šia direktyva derinamos, kiek reikalinga 1 dalyje nustatytiems tikslams pasiekti, kai kurios nacionalinės nuostatos dėl informacinės visuomenės paslaugų, susijusios su vidaus rinka, paslaugų teikėjų steigimusi, komerciniais pranešimais, elektroninėmis sutartimis, tarpininkų atsakomybe, elgesio kodeksais, ginčų nagrinėjimo ne teisimo tvarka, teisminėmis priemonėmis ir valstybių narių bendradarbiavimu.

<...>“

- 5 Pagal šios direktyvos 12 straipsnį, kuris yra II skyriaus 4 skirsnyje „Tarpinių paslaugų teikėjų atsakomybė“:

„1. Kai teikiama informacinės visuomenės paslauga, kurią sudaro paslaugos gavėjo pateiktos informacijos perdavimas ryšio tinklu arba prieigos prie ryšių tinklo suteikimas, valstybės narės užtikrina, kad paslaugų teikėjas nebūtų atsakingas už perduodamą informaciją, jeigu teikėjas:

- a) neinicijuoja perdavimo;

- b) neparenka perduodamos informacijos gavėjo

ir

- c) neparenka ir nekeičia perduodamos informacijos.

<...>

3. Šis straipsnis neturi įtakos teismo arba administracinės institucijos galimybei vadovaujantis valstybių narių teisinėmis sistemomis reikalauti, kad paslaugų teikėjas nutrauktų pažeidimą arba užkirstų jam kelią.“

- 6 Direktyvos 2000/31 15 straipsnyje, kuris taip pat yra II skyriaus 4 skirsnyje, nurodyta:

„1. Valstybės narės nenustato teikėjams nei bendros prievolės teikiant 12, 13 ir 14 straipsnių reglamentuojamas paslaugas stebėti informaciją, kurią jie perduoda arba saugo, nei bendros prievolės aktyviai domėtis faktais arba aplinkybėmis, rodančiomis nelegalią veiklą.

2. Valstybės narės gali nustatyti prievolės informacinės visuomenės paslaugų teikėjams nedelsiant informuoti kompetentingas viešąsias institucijas apie įtariamą nelegalią veiklą arba informaciją, kurią pateikia jų paslaugų gavėjai, arba prievolę pateikti kompetentingoms institucijoms, gavus jų prašymą, informaciją, leidžiančią nustatyti jų paslaugos gavėjų, su kuriais jie sudarę informacijos saugojimo sutartis, tapatybę.“

Direktyva 2001/29

- 7 Direktyvos 2001/29 16 ir 59 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„16) <...> Ši direktyva turėtų būti įgyvendinta per panašų laikotarpį kaip ir [Direktyva 2000/31], nes ta direktyva pateikia suderintą principų sistemą ir nuostatas, be kita ko, susijusias su svarbiomis šios direktyvos dalimis. Ši direktyva nepažeidžia tos direktyvos nuostatų dėl atsakomybės.

<...>

59) Ypač skaitmeninėje terpėje tretieji asmenys gali vis labiau naudoti tarpininkų paslaugas pažeidinėjimams. Daugeliu atvejų geriausia priversti tokius tarpininkus nutraukti tokią pažeidžiančią veiklą. Dėl to, nesumenkinant kitų esamų nuobaudų ir teisių gynimo būdų, teisių turėtojai turėtų turėti galimybę prašyti teismo uždraudimo tarpininkui, perduodančiam trečiojo asmens daromą saugomo kūrinio ar kito objekto pažeidimą tinkle. Tokia galimybė turėtų būti prieinama net tais atvejais, kai už tarpininko atliktus veiksmus pagal 5 straipsnį yra atleidžiama nuo atsakomybės. Tokių uždraudimų sąlygas ir aplinkybes turėtų nustatyti valstybių narių nacionalinė teisė.“

8 Direktyvos 2001/29 8 straipsnyje nustatyta:

„1. Valstybės narės nustato atitinkamas nuobaudas ir teisių gynimo būdus, jei pažeidžiamos šioje direktyvoje nustatytos teisės ir pareigos, bei imasi visų priemonių, reikalingų užtikrinti, kad tos nuobaudos ir teisių gynimo būdai būtų taikomi. Šitaip nustatytos nuobaudos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.

<...>

3. Valstybės narės užtikrina, kad teisių turėtojai turėtų galimybes prašyti teismo draudimo tarpininkams, kurių paslaugomis tretieji asmenys naudojami autorių teisėms ar gretutinėms teisėms pažeisti.“

Direktyva 2004/48

- 9 Direktyvos 2004/48 23 konstatuojamojoje dalyje nurodyta:

„23) Nepažeidžiant jokių kitų egzistuojančių priemonių, procedūrų ir gynimo būdų, teisių turėtojams turėtų būti suteikta galimybė prašyti teismą uždrausti tarpininkui teikti paslaugas tretiesiems asmenims, kurie šiomis paslaugomis naudojami pažeidžiamai teisių turėtojo pramoninės nuosavybės teisės. Tokio draudimo sąlygas ir procedūras turėtų nustatyti valstybių narių nacionalinės teisės aktai. Autorių teisių ir gretutinių teisių pažeidimų srityje visapusiškas suderinimas jau yra numatytas Direktyvoje [2001/29]. Todėl ši direktyva nepažeidžia Direktyvos [2001/29] 8 straipsnio 3 dalies nuostatų.“

- 10 Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Ši direktyva neturi poveikio:

- a) Bendrijos nuostatams, reglamentuojančioms materialinę intelektinės nuosavybės teisę, <...> ar Direktyvai [2000/31] bendrai ir ypač Direktyvos [2000/31] 12–15 straipsniams;

<...>“

11 Direktyvos 2004/48 3 straipsnyje numatyta:

„1. Valstybės narės numato priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių, kurioms taikoma ši direktyva, vykdymą. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs, ar sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą.

2. Priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytų apsaugos priemonės nuo piktnaudžiavimo jomis.“

12 Direktyvos 2004/48 11 straipsnyje nustatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad priimdamos teismo sprendimą dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo, teismo institucijos galėtų pažeidėjui taikyti draudimą tęsti pažeidimą. Jei tai yra numatyta nacionalinėje teisėje, už tokio draudimo nesilaikymą, jeigu reikalinga, skiriama pakartotinė nuobauda, siekiant priversti jo laikytis. Valstybės narės taip pat užtikrina, kad teisių turėtojais galėtų prašyti taikyti tokį draudimą, nepažeidžiant Direktyvos [2001/29] 8 straipsnio 3 dalies, tarpininkams, kurių paslaugas naudoja trečioji šalis, pažeisdama intelektinės nuosavybės teises.“

Nacionalinė teisė

- 13 1994 m. birželio 30 d. Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo (*Moniteur belge*, 1994 m. liepos 27 d., p. 19297) 87 straipsnio 1 dalies pirmoje ir antroje pastraipose nustatyta:

„Pirmosios instancijos teismo pirmininkas <...> konstatuoja autorių teisių ar gretutinių teisių pažeidimą ir nurodo jį nutraukti.

Jis taip pat gali uždrausti tarpininko, kurio paslaugomis trečiasis asmuo naudojasi pažeisdamas autorių teises, veiksmus.“

- 14 2003 m. kovo 11 d. Įstatymo dėl tam tikrų informacinės visuomenės paslaugų teisinių aspektų (*Moniteur belge*, 2003 m. kovo 17 d., p. 12962) 18 ir 21 straipsniais į nacionalinę teisę perkeliama Direktyvos 2000/31 12 ir 15 straipsniai.

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

- 15 SABAM yra valdymo bendrovė, kuri atstovauja autoriams, kompozitoriams ir muzikos kūrinių leidėjams ir suteikia leidimą naudoti apsaugotus jų kūrinius tretiesiems asmenims.

- 16 *Scarlet* yra interneto prieigos paslaugų teikėja (toliau — IPPT), kuri suteikia savo klientams interneto prieigą ir nesiūlo kitų paslaugų, kaip antai elektroninių rinkmenų parsisiuntimas ar keitimasis jomis.
- 17 2004 m. SABAM padarė išvadą, kad naudodamiesi *Scarlet* paslaugomis interneto vartotojai be leidimo ir nesumokėję užmokesčio siunčiasi internetu SABAM kataloge esančius kūrinius pasinaudodami „peer-to-peer“ tinklu — atvira keitimosi informacija priemone, kuri yra nepriklausoma, decentralizuota ir su pažangiomis paieškos ir parsisiuntimo funkcijomis.
- 18 2004 m. birželio 24 d. šaukimu SABAM iniciatyva *Scarlet* buvo nurodyta atvykti pas Briuselio pirmosios instancijos teismo (*Tribunal de première instance de Bruxelles*) pirmininką. SABAM tvirtino, kad, būdama IPPT, ši bendrovė turi geriausias galimybes imtis priemonių užkirsti kelią jos klientų daromiems autorių teisių pažeidimams.
- 19 SABAM pirmiausia prašė konstatuoti, kad pažeidžiamos autorių teisės į jos repertuare esančius muzikos kūrinius, būtent teisė juos atgaminti ir teisė viešai skelbti. Pažeidimai daromi, kai naudojantis *Scarlet* teikiamomis paslaugomis per „peer-to-peer“ programinę įrangą, be leidimo keičiamasi elektroninėmis muzikos rinkmenomis.
- 20 Ji taip pat prašė nurodyti *Scarlet* nutraukti tokius pažeidimus ir neleisti savo klientams pasinaudojant „peer-to-peer“ programine įranga siųsti muzikos kūrinių rinkmenų ar jas gauti be teisių turėtojų leidimo arba tokių siuntimą ir gavimą blokuoti, o už tokio įpareigojimo neįvykdymą numatyti baudą. Galiausiai SABAM prašė *Scarlet* įpareigoti pateikti sprendimui, kuris bus priimtas, įvykdyti skirtų priemonių aprašymą, o už tokio įpareigojimo neįvykdymą numatyti baudą.

- 21 2004 m. lapkričio 26 d. sprendimu Briuselio pirmosios instancijos teismo pirmininkas konstatavo, kad SABAM nurodyti autorių teisių pažeidimai buvo padaryti, tačiau prieš priimdamas sprendimą dėl nurodymo nutraukti veiksmus paskyrė ekspertą išnagrinėti, ar SABAM pasiūlytus techninius sprendimus techniniu požiūriu įmanoma įgyvendinti, ar jie leidžia filtruoti tik neteisėtą pasikeitimą elektroninėmis rinkmenomis ir ar yra kitokių priemonių, kuriomis galima kontroliuoti „peer-to-peer“ programinės įrangos naudojimą, taip pat įvertinti numatomų priemonių išlaidas.
- 22 Savo ataskaitoje paskirtas ekspertas pateikė išvadą, kad, nepaisant didelio skaičiaus techninių kliūčių, neatmestina, jog yra galimybė filtruoti ir blokuoti neteisėtą keitimąsi elektroninėmis rinkmenomis.
- 23 2007 m. birželio 29 d. sprendimu Briuselio pirmosios instancijos teismo pirmininkas įpareigojo *Scarlet* nutraukti 2004 m. lapkričio 26 d. sprendime konstatuotus autorių teisių pažeidimus ir neleisti savo klientams pasinaudojant „peer-to-peer“ programine įranga bet kokia forma siųsti elektronines muzikos kūrinių rinkmenas ar jas gauti iš SABAM repertuaro, o už tokio įsipareigojimo neįvykdymą nustatė baudą.
- 24 Šį sprendimą *Scarlet* apskundė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui. Pirmiausia ji teigia, kad negali įvykdyti tokio įpareigojimo, nes neįrodytas blokavimo ar filtravimo sistemos veiksmingumas ir patvarumas, o dėl tokių priemonių įdiegimo kyla daug praktinių kliūčių, kaip antai su tinklo pajėgumu ir poveikiu jam susijusios problemos. Be to, bet koks bandymas blokuoti aptariamą rinkmenas labai greitai patirtų nesėkmę, nes šiuo metu egzistuoja daug „peer-to-peer“ programinės įrangos rūšių, todėl tretieji asmenys negali patikrinti rinkmenose esančios informacijos.

- 25 *Scarlet* taip pat tvirtina, kad toks įpareigojimas prieštarauja 2003 m. kovo 11 d. Įstatymo dėl tam tikrų informacinės visuomenės paslaugų teisinių aspektų 21 straipsniui, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliamas Direktyvos 2000/31 15 straipsnis, todėl, kad tokiu būdu jai faktiškai nustatoma bendra prievolė stebėti jos tinklu siunčiamą informaciją, nes bet kokia priemonė, skirta blokuoti ar filtruoti „peer-to-peer“ srautą, neišvengiamai reiškia, kad bendrai turi būti stebima visa tinklu siunčiama informacija.
- 26 Galiausiai *Scarlet* mano, kad filtravimo sistemos įdiegimas pažeidžia Sąjungos teisės nuostatas dėl asmens duomenų apsaugos ir komunikacijos slaptumo, nes taip filtruojant būtų naudojami IP adresai, kurie laikomi asmens duomenimis.
- 27 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad prieš patikrinant, ar egzistuoja „peer-to-peer“ rinkmenų blokavimo ir filtravimo sistema ir ar ji gali būti veiksminga, reikia išsiaiškinti, ar *Scarlet* galimi nustatyti įpareigojimai neprieštarauja Sąjungos teisei.
- 28 Šiomis aplinkybėmis *cour d'appel de Bruxelles* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar direktyvos 2001/29 ir 2004/48 kartu su direktyvomis 95/46, 2000/31 ir 2002/58, aiškinamos atsižvelgiant į Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 ir 10 straipsnius, leidžia valstybėms narėms suteikti bylą iš esmės nagrinėjančiam nacionaliniam teismui teisę vien remiantis nuostata, numatančia, kad: „[nacionaliniai teismai] gali taikyti įpareigojimą imtis kelių tam tikrai veiklai užkertančių veiksmų ir tarpininkams, kurių paslaugomis trečiasis asmuo

naudojasi pažeisdamas autorių teises ar gretutines teises“, įpareigoti IPPT *in abstracto* ir prevenciškai tik savo sąskaita ir neterminuotai įdiegti visų savo klientų visų elektroninių pranešimų, gaunamų ir siunčiamų naudojantis jos paslaugomis per, be kita ko, „peer-to-peer“ programinę įrangą, filtravimo sistemą, kad būtų nustatytos jos tinklu siunčiamos muzikos, kinematografijos ar audiovizualinių kūrinių, teisės į kuriuos tariamai priklauso ieškovui, elektroninės rinkmenos ir užblokuotas jų persiuntimas esant užklausos arba siuntimo stadijai?

2. Jei atsakymas į [pirmąjį] klausimą būtų teigiamas, ar minėtomis direktyvomis nacionalinis teismas, nagrinėjantis prašymą dėl įpareigojimo imtis veiksmų taikymo tarpininkui, kurio paslaugomis trečiasis asmuo naudojasi pažeisdamas autorių teises, įpareigojamas taikyti proporcingumo principą, kai sprendžia dėl prašomos priemonės veiksmingumo ir atgrasančio poveikio?

Dėl prejudicinių klausimų

- 29 Savo klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės teiraujasi, ar kartu skaitomas ir atsižvelgiant į iš taikytinų pagrindinių teisių apsaugos kylančius reikalavimus aiškinamas direktyvas 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 ir 2002/58 reikia aiškinti taip, kad jomis draudžiama nustatyti IPPT įpareigojimą įdiegti filtravimo sistemą:

— visiems naudojantis jos paslaugomis gaunamiems ir siunčiamiems elektroniniams pranešimams, pasinaudojant, be kita ko, „peer-to-peer“ programine įranga,

— visų jos klientų atžvilgiu,

— prevenciškai,

— tik jos sąskaita,

— neterminuotai,

kuri leistų nustatyti tokios tiekėjos tinklu siunčiamas muzikos, kinematografijos ar audiovizualinių kūrinių, kurių intelektinės nuosavybės teisės tariamai priklauso ieškoviui, elektronines rinkmenas, kad būtų galima užblokuoti rinkmenų, kuriomis keičiantis pažeidžiamos autorių teisės, persiuntimą (toliau — ginčijama filtravimo sistema).

³⁰ Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad pagal Direktyvos 2001/29 8 straipsnio 3 dalį ir Direktyvos 2004/48 11 straipsnio trečiąjį sakinį intelektinės nuosavybės teisių turėtojai gali prašyti, kad teismas nustatytų draudimą tarpininkams, kaip antai IPPT, kurių paslaugomis tretieji asmenys naudojami pažeisdami šias teises.

³¹ Be to, iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, kad pagal šiomis teisės nuostatomis nacionaliniams teismams suteiktą kompetenciją jie gali įpareigoti tokius tarpininkus imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama ne tik nutraukti intelektinės nuosavybės teisių pažeidimus, jau padarytus pasinaudojant tarpininkų teikiamomis informacinės

visuomenės paslaugomis, bet ir užkirsti kelią naujiems pažeidimams (šiuo klausimu žr. 2011 m. liepos 12 d. Sprendimo *L'Oréal ir kt.*, C-324/09, Rink. p. I-6011, 131 punktą).

- 32 Pagaliau iš tos pačios teismo praktikos matyti, kad įpareigojimų, kuriuos valstybės narės turi numatyti pagal minėtą 8 straipsnio 3 dalį ir 11 straipsnio trečiąjį sakinį, taisyklės, kaip antai susijusios su tenkintinomis sąlygomis ir taikytinomis procedūromis, turi būti nustatytos nacionalinėje teisėje (žr. *mutatis mutandis* minėto Sprendimo *L'Oréal ir kt.* 135 punktą).
- 33 Tokios nacionalinės taisyklės neturi pažeisti direktyvose 2001/29 ir 2004/48 ir kituose teisės šaltiniuose, į kuriuos šiose direktyvose daroma nuoroda, nustatytų apribojimų; taikydami minėtas taisykles tokių apribojimų turi laikytis ir nacionaliniai teismai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *L'Oréal ir kt.* 138 punktą).
- 34 Pagal Direktyvos 2001/29 16 konstatuojamąją dalį ir Direktyvos 2004/48 2 straipsnio 3 dalies a punktą tokios valstybių narių nustatytos taisyklės negali pažeisti Direktyvos 2000/31 nuostatų, konkrečiai kalbant, jos 12–15 straipsnių.
- 35 Todėl šios taisyklės turi, be kita ko, atitikti Direktyvos 2000/31 15 straipsnio 1 dalį, pagal kurią nacionalinės valdžios institucijoms draudžiama nustatyti priemones, įpareigojančias IPPT bendrai stebėti jos tinkle perduodamą informaciją.
- 36 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, kad toks draudimas taikomas, be kita ko, nacionalinėms priemonėms, kuriomis tarpinių paslaugų teikėjas, kai antai IPPT, būtų įpareigotas aktyviai stebėti visų savo klientų duomenis, siekiant užkirsti kelią bet kokiam būsimam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui. Be to, tokia bendra stebėjimo prievolė būtų nesuderinama su Direktyvos 2004/48 3 straipsniu,

kuriame įtvirtinta, kad šioje direktyvoje nurodytos priemonės turi būti teisingos ir proporcingos ir neturi būti pernelyg brangios (žr. minėto Sprendimo *L'Oréal ir kt.* 139 punktą).

37 Tokiomis aplinkybėmis reikia nustatyti, ar pagal pagrindinėje byloje nagrinėjamą įpareigojimą IPPT įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą ji privalėtų aktyviai stebėti visus kiekvieno savo kliento duomenis, kad užkirstų kelią bet kokiam būsimam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui.

38 Šiuo klausimu neginčijama, kad tokios filtravimo sistemos įdiegimas reikštų, jog IPPT turėtų:

— pirma, visuose savo klientų elektroniniuose pranešimuose išskirti rinkmenas, siunčiamas pasinaudojant „peer-to-peer“ srautu,

— antra, iš tokio srauto išskirti rinkmenas su kūriniiais, į kurias tariamai turi teises intelektinės nuosavybės teisių turėtojai,

— trečia, nustatyti, kuriomis iš tokių rinkmenų pasikeista neteisėtai, ir

— ketvirta, užblokuoti konstatuotą neteisėtą keitimąsi rinkmenomis.

- 39 Taigi taip prevenciškai prižiūrint reikėtų atitinkamos IPPT tinkle aktyviai stebėti visus elektroninius pranešimus, o tai apimtų visą siųstiną informaciją ir būtų taikoma kiekvienam klientui, kuris naudojasi šiuo tinklu.
- 40 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad dėl atitinkamai IPPT nustatyto įpareigojimo įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą ji privalėtų aktyviai stebėti visus su visais jos klientais susijusius duomenis, kad užkirstų kelią bet kokiam būsimam intelektinės nuosavybės teisių pažeidimui. Iš to matyti, kad taip IPPT būtų nustatyta bendra stebėjimo prievolė, draudžiama pagal Direktyvos 2000/31 15 straipsnio 1 dalį.
- 41 Norint įvertinti, ar šis įpareigojimas suderinamas su Sąjungos teise, taip pat reikia atsižvelgti į iš taikytinų pagrindinių teisių, kurias nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, apsaugos kylančius reikalavimus.
- 42 Šiuo klausimu primintina, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamu įpareigojimu siekiama apsaugoti autorių teises, kurios yra sudėtinė intelektinės nuosavybės teisių dalis ir kurios gali būti pažeistos dėl kai kurių elektroninių pranešimų, siunčiamų atitinkamos IPPT tinklu, pobūdžio ir turinio.
- 43 Iš tikrųjų intelektinės nuosavybės teisių apsauga įtvirtinta Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau — Chartija) 17 straipsnio 2 dalyje. Tačiau iš šios nuostatos ar Teisingumo Teismo praktikos nematyti, kad tokia teisė būtų neliečiama ir kad jai atitinkamai būtų taikoma absoliuti apsauga.

- 44 Kaip matyti iš 2008 m. sausio 29 d. Sprendimo *Promusicae* (C-275/06, Rink. p. I-271) 62–68 punktų, reikia nustatyti pusiausvyrą tarp pagrindinės teisės į nuosavybę, kuriai priskirtinos intelektinės nuosavybės teisės, apsaugos ir kitų pagrindinių teisių apsaugos.
- 45 Konkrečiau kalbant, iš minėto sprendimo 68 punkto matyti, kad įgyvendindami autorių teisių turėtojams apsaugoti skirtas priemones nacionalinės valdžios institucijos ir nacionaliniai teismai privalo užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp šios teisės apsaugos ir asmens, kuriam tokios priemonės daro poveikį, pagrindinių teisių apsaugos.
- 46 Taigi tokiomis aplinkybėmis, kaip antai susiklosčiusios pagrindinėje byloje, nacionalinės valdžios institucijos ir nacionaliniai teismai, be kita ko, privalo užtikrinti tinkamą intelektinės nuosavybės teisės apsaugos, kuria naudojasi autorių teisių turėtojai, ir pagal Chartijos 16 straipsnį ūkio subjektams, kaip antai IPPT, suteiktos laisvės užsiimti verslu apsaugos pusiausvyrą.
- 47 Nagrinėjamu atveju įpareigojimas įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą reiškia, kad apsaugant autorių teisių turėtojų interesus bus stebimi visi atitinkamos IPPT tinklu siunčiami elektroniniai pranešimai; be to, toks stebėjimas bus neterminuotas, apims bet kokią būsimą pažeidimą ir juo siekiama apsaugoti ne tik egzistuojančius kūrinius, bet ir būsimus, kurie įdiegiant tokią sistemą dar nesukurti.
- 48 Taigi toks įpareigojimas akivaizdžiai pažeistų atitinkamos IPPT laisvę užsiimti verslu, nes pagal šį įpareigojimą IPPT privalėtų įdiegti sudėtingą, brangiai kainuojančią, nuolat veikiančią ir tik savo lėšomis finansuojamą informacinę sistemą, o tai irgi prieštarautų Direktyvos 2004/48 3 straipsnio 1 daliai, kurioje reikalaujama, kad priemonės,

skirtos užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių apsaugą, nebūtų nereikalingai sudėtingos ar brangios.

- 49 Šiomis aplinkybėmis konstatuotina, kad įpareigojimą įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą reikia laikyti pažeidžiančiu reikalavimą užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp intelektinės nuosavybės teisės apsaugos, kuria naudojasi autorių teisių turėtojai, ir ūkio subjektams, kaip antai IPPT, suteiktos laisvės užsiimti verslu apsaugos.
- 50 Be to, toks įpareigojimas paveiktų ne tik atitinkamą IPPT, nes ginčijama filtravimo sistema gali pažeisti ir IPPT klientų pagrindines teises, būtent jų teisę į asmens duomenų apsaugą ir laisvę gauti ar skleisti informaciją; šios teisės saugomos pagal Chartijos 8 ir 11 straipsnius.
- 51 Iš tikrųjų neginčijama, kad, viena vertus, įpareigojimas įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą reikštų, kad reikia sistemingai analizuoti visų pranešimų turinį ir rinkti informaciją apie vartotojų, kurie siųstų neleistino turinio pranešimus tinklu, IP adresus ir juos nustatyti, nors šie adresai yra saugomų asmens duomenų dalis, nes leidžia tiksliai nustatyti tokius vartotojus.
- 52 Kita vertus, kyla pavojus, kad įpareigojimas pažeis informacijos laisvę, nes yra rizika, kad naudojantis šia sistema nebus galimybės tinkamai atskirti neleistino ir leistino turinio pranešimų, taigi ją naudojant galėtų būtų blokuojami leistino turinio pranešimai. Iš tiesų neginčijama, kad atsakymas į klausimą dėl siuntimo teisėtumo priklauso ir nuo autorių teisėms taikomų teisės aktuose numatytų išimčių, kurios valstybėse

narėse skiriasi. Be to, kai kuriose valstybėse tam tikri kūriniai gali būti viešai prieinami arba patalpinti internete, jų autoriams leidus jais naudotis nemokamai.

- 53 Todėl konstatuotina, kad nustatęs IPPT įpareigojimą įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą atitinkamas nacionalinis teismas nesilaikė reikalavimo užtikrinti tinkamą pusiausvyrą tarp, viena vertus, intelektinės nuosavybės teisės ir, kita vertus, laisvės užsiimti verslu, teisės į asmens duomenų apsaugą ir laivės gauti ir skleisti informaciją.
- 54 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktus klausimus atsakytina: kartu skaitomas ir atsižvelgiant į iš taikytinų pagrindinių teisių apsaugos kylančius reikalavimus aiškinaamas direktyvas 2000/31, 2001/29, 2004/48, 95/46 ir 2002/58 reikia aiškinti taip, kad jomis draudžiama nustatyti IPPT įpareigojimą įdiegti ginčijamą filtravimo sistemą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 55 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (trečioji kolegija) nusprendžia:

Kartu skaitomas ir atsižvelgiant į iš taikytinų pagrindinių teisių apsaugos kylančius reikalavimus aiškinamas:

- 2000 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/31/EB dėl kai kurių informacinės visuomenės paslaugų, ypač elektroninės komercijos, teisinių aspektų vidaus rinkoje (Elektroninės komercijos direktyva),
- 2001 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių informacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo,
- 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo,
- 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, ir
- 2002 m. liepos 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB dėl asmens duomenų tvarkymo ir privatumo apsaugos elektroninių ryšių sektoriuje (Direktyva dėl privatumo ir elektroninių ryšių)

reikia aiškinti taip, kad jomis draudžiama nustatyti interneto prieigos paslaugų teikėjui įpareigojimą įdiegti filtravimo sistemą:

- visiems naudojantis jo paslaugomis gaunamiems ir siunčiamiems elektroniniams pranešimams, pasinaudojant, be kita ko, „peer-to-peer“ programine įranga,

- visų jo klientų atžvilgiu,

- prevenciškai,

- tik jo sąskaita,

- neterminuotai,

leidžiančią nustatyti tokio tiekėjo tinklu siunčiamas muzikos, kinematografijos ar audiovizualinių kūrinių, kurių intelektualinės nuosavybės teisės tariamai priklauso ieškovui, elektronines rinkmenas, kad būtų galima užblokuoti rinkmenų, kuriomis keičiantis pažeidžiamos autorių teisės, persiuntimą.

Parašai.